

Фестивали

Пърт, Австралия

Христина Арсенова

1 и 2 април

Не на лъжа, а наистина тръгвам за Австралия!

Тръгвам от Бургас в 7,00. Път е – всичко се случва и трябва да съм поне три часа преди полета, за да съм спокойна. И наистина пътят преди Стара Загора се оказа блокиран от голям, много голям автовоз, който не можеше да мине под моста, и – ни напред, ни назад. Е, добре че ни пунаха в насрещното платно отгоре през моста, та след една малка обиколка от около час успяхме да се включим на магистралата при Чирпан. Ей, като си знам колко нерви ми струваше подготовката за пътуването, това начало ми сви душата и вече започнах да си мисля какво ли не... Но “гадохме газ” и успяхме в 12,30 да паркираме на летището.

Летим в 15,00 с френските авиолинии. Всичко изглежда наред, но аз съм малко притеснена, защото знам колко е уморителен презокеанският полет, а имаме две връзки до Пърт. Първият полет до Париж е три часа, а после престой от 6 часа на летището до следващия, който е за Сингапур. Но аз нося лаптопа и докато чакаме, ще изгледаме “Цирк дьо Солей”.

Малко преди полунощ отлитаме. След близо тринадесет часа, с малко закъснение кацаме в Сингапур. Имахме време само да изтичаме от единия край на терминала до другия и вече викаха пътниците за нашия полет. Надявам се на връщане поне летището да успеем да разгледаме. На Киро (Кирякос Аргиропулос – б. р.) не му беше много радостно. Вече цяла вечност не беше пушил. Горките низвергнати пушачи! Никои не мисли за тях по летищата!

Кацаме в Пърт в 0,50 часа на 3 април. И трябва да чакаме още около час, докато дойдат да ни вземат и заедно с още няколко фестивалци да ни разведат по хотелите.

Макар и толкова дълго (повече от 40 часа), пътуването не беше чак толкова изморително, колкото очаквах. Хотелът не изглежда съвсем като този от снимката в сайта на туристическата агенция, която ползвах. Но когато поръчвах по интернет, май невинаги получаваш каквото очакваш. А ние очаквахме да има и закуска, но се оказа, че няма. И стаите са малки и шумни.

Но е три сутринта. След шест часа започва конгресът. Утре ще му мислим. Сега трябва да спим бързо.

3 април

В 8,30 вече сме на линия. Бързаме за конгресната зала. Вървя уверено. Кирякос се учудва – сякаш знам накъде вървя. Е, горе-долу знам, защото попу-

тах на рецепцията още снощи, така че хванах посоката, а и не е далече – десетина минути път.

Стигнахме навреме. Дори си поръчахме кафе (\$3,50 – какво му плащаш!). Влизаме в залата. Малко неорганизирано суетене, без “тържествено откриване” конгресът започна работа. Кукленици от всички континенти – впечатляващо е! Откриваме и много познати лица. Приема се дневният ред за всичките 5 дни на конгреса. Днес е ден за отчети на различните комисии.

След конгреса се върнахме в хотела. Не бяхме доволни от стаите. Държахме да ги сменим с потихи (от шума на вентилацията на хотела не можеше да се заспи). Всъщност се оказа, че когато поръчвах през фирма по интернет (най-голямата австралийска туроператорска фирма “Discover West Holidays”), щом пристигнеш на място, те очакват изненади. Бяхме предплатили, нищо не можеше да се направи. Не можем да плащаме неустойки. Е, хубаво поне, че е близо до всички зали – театри, галерии, културни домове, музеи. Нищо, че нямаме и закуска към хотела.

Бяхме спали само четири часа. Тежеше ни и часовата разлика, но аз не мога да спя следобед и затова реших да презгледам програмата на фестивала и да подредя по дни и часове кога какво да гледаме. Отне ми повече от час, опитвах се да предположа кое представление не е за изпускане – все пак освен трите австралийски спектакъла, които можем да гледаме безплатно, за останалите трябва да платим по \$30 (само за справка дневните ни бяха по \$35), но нали сме тук и за да гледаме. Имам 5 международни фестивала в България, може да харесаме нещо, което да им предложим.

Разгледах и многобройните рекламни материали за Пърт, които ни представиха. Малкото време между конгресните часове и представленията трябва да се използва пълноценно за туристически обиколки.

Първият спектакъл, който гледахме, бе на добре познатия в България японски театър “Пук”. Как само му се зарадваха на Киро-сан! Едни презръдки, едни усмивки, снимки...

Спектакълът се състоеше от две части: една много известна на децата история за две мишки, изиграна с естрадни кукли, и втората част – вариант на “Лешникотрошачката” на Чайковски с марионетки. Много ефектни кукли.

Стана ясно, че всяка вечер ще завършва в конгресната зала, която придобиваше “вечерен” вид – масите се подреждаха в четири дълги редици, в еди-

ния край на които имаше бар, а в другия – сцена. На сцената през половин час, от 19,30 до 23,00, се представяха различни индивидуални номера.

Това беше времето за срещи, за приятелски и професионални разговори, за обмен на информация и рекламни материали, за обсъждане на бъдещи планове.

Минава полунощ, когато се прибираме в хотела.

4 април

Закъсняхме с 5 минути за началото на втория ден на конгреса. На гърската с дневния ред бяха записани, че ще се изказват представители на 27 национални центъра на УНИМА. Решихме и ние да направим своя рапорт пред конгреса. Доста години българският център на УНИМА не работеше активно и реално се бяхме самоизключили. Липсваха ни средства за поддръжка на база, необходима за неговото функциониране. Но още фигурирахме в листата на УНИМА, и то с право на четирима представители за конгреса. Само че неплатеният членски внос ни отнемаше възможността да избираме и да бъдем избирани. Но нали това беше и целта на нашето участие – да се заявим отново и да разкажем какво се е случило с българския куклен театър в годините на нашето мълчание. Записахме се последни под № 28. Мисля, че беше за добро – последният се помни по-дълго.

Изказванията бяха интересни. Всеки споделяше успехите или проблемите си, искаше помощ или даваше съвети. Но аз, признавам, слушах “с половин ухо”.

Вълнувах се, защото по регламент времето на всеки бе 5 минути, а трябваше да кажа доста неща. Обмислях и как да се изразя най-точно на английски, за да бъде изказването ми сбито, но достатъчно ясно.

Много ръкопляскаха, ми каза Кирякос, и те слушаха с внимание. Надявам се да е било така. И сигурно е било, защото до вечерта идвах да се запозная с нас, да разпитват, да искат да поддържаме контакти.

Този ден конгресът продължи по-дълго от обичайното време. Хапнахме набързо, минахме през хотела да оставим поредната купчина брошури, списания, дупляни (доста трябва да поработим и в тази посока) и хукнахме към Фреманте. Дотам се пътува с влакче около половин час.

Ще гледаме спектакъл на една от добрите австралийски трупи – “Ловец на глави”. Може и да е добра трупата за тях, но за нас не беше. Но пък фоайето на театъра им беше интересно – пълно с малки и големи кукли, с кът за деца за направа на кукли.

Отидохме и до брега на океана, но този ден не потопих крака в него, сторих го на следващия, когато не можах да избягам от една вълна и цяла вечер си ходих мокра до колена. Но пък си струваше, защото беше вечерта на срещата ни с танците на аборигените.

5 април

Вали като из ведро. Цяла сутрин. А искахме този ден след конгреса да отидем до Зоологическата градина. Още нямам усещане за Австралия. Градовете си приличат. Може би срещата ни с фауната и

флората ще ми дадат желаното усещане.

Третият ден на конгреса беше посветен изцяло на избора на нов Екзекутивен комитет. Ние можехме да си позволим лукса да не присъстваме, защото нямахме право да гласуваме, но гъждът обърка плановете ни.

На масата с рекламни материали оставихме един брой от “КуклАрт” и бележка, че всеки, който иска да го получи по пощата, трябва да си напише адреса. След около час списанието го нямаше, сложихме второ... после трето... Свършиха ни списанията. Може би някои толкова са го харесали, че не са се въздържали да си го вземат... или по-скоро не са знаели английски и не са прочели бележката ☺. Но листчета с желаещи да го получават имаше много. За 15,00 имахме билети за театър, така че щом свърши конгресът, хукнахме към залата, в която щяхме да гледаме “Дива”. По пътя успяхме да се вмъкнем и в музея, където имаше изложба “Механизмите оживяват” – различни типажи и различни измислени герои, които извършват определени механични движения. Много се забавлявахме с шуротите – сигурно и създателите им са се забавлявали, защото едва ли може да им се намери друго приложение или смисъл. А в музея имаше и друго какво да се види – зала с животни, зала с птици и зала с пеперуди. Не обичам да гледам препарирани животни!

Спектакълът беше добър. Една актриса във въртящ се цилиндър ни разказа какво се случва на обитателите на една сграда. Много простичко, фино, малко неясно, но си струва да бъде видяно.

Този ден искахме да видим и прословутите камбани на Лебеговата река. Донесени са тук през XIV век от Трафалгар скуеър. Но вече минаваше 16,30 и бяха затворени за посетители. Нищо, и утре е ден. Наголу по “Барак стрийт”, улицата, която води до кулата с камбаните, е входът на Стърлинг гардънс – градини с невероятно красиви и внушителни с размерите си гървета и палми. Има и огромен филодендрон. Природата пред очите ни е по-величествена от небостъргачите зад гърба ни.

Към 18,00 потегляме отново за Фреманте. Ще гледаме фотографска изложба. Понеже има малко

Сцена от карнавала
Scene from the carnival

време до откриването, предприемаме разходка из града. Стигаме до една от неговите забележителности – най-големият затвор в Австралия. И за наша изненада, въпреки че вече е затворен за посещения, откриваме, че и тук има галерия, в която токущо е представена друга фотографска изложба, и по този повод имаме достъп до двора на затвора и неговите подземия. Кирякос не спира да снима, аз излизам навън да го чакам. Потискащо е. Не му е тук мястото на изкуството. Но може би греша.

В 19,30 имаме среща с двама норвежци, двама германци и финландка. Те закъсняват, защото са изтървали влака в опитите си да намерят монети, с които да си купят билети от автомата. Това ще е проблем, който още много пъти ще имаме през следващите дни – монети, много монети за по два билета на ден!

Изложбата е на брега на океана в зала, която е била склад за керосин. Страхотна изложба. Страхотни фотографии с размер над метър. Темата – животът на аборигените днес.

Голямо парти с много гости, изискан кетъринг и изненадата – 90-минутна програма с аборигенски танци и съпровод на характерния бамбуков музикален инструмент. Незабравимо преживяване. Още повече, че и аборигените, позирани за фотографите, бяха там.

Събота е и океанското градче е буквално препълнено – семейства, туристи и младежи, много младежи. Пред дискотеката опашката от чакащи да влязат е дълга повече от 100 метра.

Вече е 22,00 и групата ни решава да похапнем и да пием по бира преди да хванем влака. Да, ама не! Никъде не можеш да си поръчаш храна след 22,30. Кухните вече не работят, в 23,30 и повечето заведения вече са затворени. Смилиха се над нас в едно от заведенията и ни донесоха няколко филии хляб и три много малки бучки масло. Сол по масите имаше. А Кирякос донесе отнякъде и по един бонбон за десерт. Много се смяхме на тематично подходящия завършек на аборигенската ни нощ.

Някой каза, че последният влак е в полунощ, и пак хукнахме – към гарата. Пак битка с времето и с ав-

томата за монети. Добре, че влакът тръгва в 00,01. Хитро са го измислили. Успяваме като на кино да се “метнем” буквално в последната секунда.

Вече е ден шести – карнавален ден!

6 април

Днес е неделя. Денят е различен – от 10,00 до 16,00 ще има голям празник, посветен на куклите – “Карнавален ден”. Пред, във, над, под и около концертната зала на града ще шестват милион кукли – от 5 см до 5 м големи. Дълго ще трябва да описвам какво видяха очите ми – тук снимките трябва да гоудат на помощ.

Пет шатри, пет сцени – открити и закрити, за театрални изпълнения, които се редуват, застъпват и понякога си пречат. Работилници за кукли и оригами. Пространства за игри, клоуни, гримьори... Не можеш да обхванеш всичко. Успях да се науча да правя хартиени пумпали под вещото ръководство на една японка. Но не успях да зледам единственото представление на един белгиец. По алгодисментите накрая разбрах, че съм пропуснала нещо много интересно. Дано се засекам пътищата ни отново някъде в Европа. Китайците отново категорично се отличиха от останалите с кукловоденето си. Невероятни майстори. Шри Ланка, Австралия, Чехия, Англия, Япония, Чили, Белгия, Швейцария, Канада, Испания... Марионетки, механични кукли, кукли-маски, сенки, естрадни кукли и дори акробати в кукли. Направиха истински празник за хилядите дошли специално за него. А откриването беше, разбира се, в духа и обичаите на жителите на тази земя – с традиционните танци и изказване на почит към старейшините на племето.

В 15,40 трябваше да се отчетат резултатите от преброяването на всички получени по пощата или направени на място кукли, за да се влезе в рекордите на Гинес с 1 милион кукли. Не дочаках края – обувките вече не ме искаха. А този ден бях решила да седна и да пиша. Толкова много впечатления – рискувах, ако не запишвам през ден-два, да забравя или да пропусна важни неща.

Предстоеше ми една вечер, в която да погредя снимките (сигурно до края ще са над 1000), да погредя мислите си и да напиша десетина имеила.

Кирякос тази ден беше поканен от рогниците си в Пърт на обяд. Ей, навсякъде има рога този човек! Неговото голямо гръцко семейство копнееше да го види!

7 април

Като във въртележка сме.

Отново е 8,30 и бързаме за конгресната зала. Днес е важен ден – ще се избира новото ръководство на УНИМА.

Четири часа по-късно след много изказвания и предложения поздравяваме новия председател – Дади Пудумжи (Индия). За генерален секретар е избран Жак Труго (Канада), вицепрезиденти са Станислав Дубрава (Чехия) и Анет Дабс (Германия). Отправихме официална покана към Жак Труго да гостува на Панаира на куклите в София. Разговоряхме със Станислав Дубрава за едно по-представително участие на България при отбелязването на 80-годишнината на УНИМА през април-май 2009 г. в Прага, тъй като България е една от страните-уч-

Миг от делниците на конгреса

A snapshot of the conference's work-day

редителки на тази първа по рога си световна театрална организация.

Обсъдихме различни възможности за сътрудничество и творчески обмен с колеги от Япония, Испания, Норвегия, Германия, Армения, Турция, Словения, Естония, Русия...

Вярваме, че с присъствието си успяхме да върнем позатихналия интерес към българския куклен театър.

8 април

Конгресът свърши, но фестивалът продължава. Имаме три дни, в които ще гледаме театър и ще се оставим градът да ни завладее със забележителностите си.

Планирали сме и кулинарно приключение – ще си поръчаме порция с месо от кенгуру, крокодил и ему... Опитах – много, ама много не ми хареса. Киро си го хапна – с любопитство и бира.

Пърт има голяма и изключително красива Зоологическа градина. Отделихме ѝ почти цял ден. Невероятно разнообразие от представителни видове на флората и фауната, характерни за този континент. Разбира се, видяхме и кенгуру. Разхождат се свободно край нас, оставят се да бъдат галени и хранени. Но ми се струват прекалено лениви и отегчени. Затова се опитвам да си ги представя в естествена среда, бягащи...

Разглеждаме дълго, правим десетки снимки и си тръгваме очаровани, но и малко тъжни, че не можем да видим повече от континента Австралия.

Последни дни

Сцена
от карнавала
Scene
from the carnival

И пак – океанът със големите вълни и сърфистите, градът с красивите си паркове, художествени галерии и музеите (този на златото беше много впечатляващ с демонстрацията на леене на клуче злато), хората с техния нетипичен за голям град спокоен ритъм на живот... Всичко трябва да съхраня в паметта си, защото колко ли пъти ще трябва да разказвам за тези десет дни в Австралия. И на всеки ще пожелавам да има шанса да я посети.

Не зная гали ще отида отново в Австралия, но зная, че отново се връщам още по-влюбена в нашата България. ■

Градът на куклите

Лиляна Бардиевска

Международният фестивал на кукленото изкуство в град Биелско-Бяла е един от най-старите театрални фестивали в Полша. Форумът, организиран от четири десетилетия с неотслабващ размах, представлява важна точка върху театралната карта на нашата част на Европа. XXIII му издание събра тази година в сърцето на планина Бескиди 24 театъра от 13 страни.

В продължение на шест майски дни актьорите и куклите в разнородните си превъплъщения завладяха всичките градски театрални сцени, а така също и улици, градинки и площади. Доиде публика от Полша и от чужбина, както множество критици и селекционери на международни фестивали. Почти всички спектакли бяха посрещнати с горещи аплаузи, защото трябва да признаем,

че програмата на тазгодишния фестивал бе в състояние да задоволи и най-взискателните театрални вкусове.

Освен разнородните куклени техники, какво свързваше тези 30 спектакъла, адресирани както към децата, така и към възрастните? Повечето от тях поставяха проблемите на променливостта, двойствеността и нестабилността на човешката природа, която така лесно се поддава на различни влияния и натиск.

В програмата на фестивала срещяхме, от една страна, галерия от героите на класическите приказки, като “Снежната царкиня”, “Красавицата и звяра” или “Пепеляшка”, от друга страна – хоровод от недъгави чудовища, които олицетворяват тъмните страни на човешката душа, изведен от творчеството на Кафка,

Борхес, Бекет или Бодлер. Хороводът се води от провинциалния чиновник от “Промяната” на Кафка (Театър от Баня Лука, режисьор Александър Максимяк), когото въртележката на ежедневието преобразява в караконджул. Актьорът, изпълняващ ролята на героя, придобива формата на свита върху леглото костюмирана какавида. Това преобразяване бе наблюдавано със страшен ужас от нестабилното само по себе си семейството на нещастника: на авансцената – стихийно актьорско; в дълното на сцената – тържествено куклено.

В състояние на перманентна трансформация са представени персонажите, потопени в ониричния свят на немския спектакъл “Salto lamento или Нощната страна на нещата” (Figuren Theatre от Тюбинген, режисьор Ено Погел,